

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Adijuntur nonnulla circa dispositionem ad reviviscentiam
Sacramentorum necessariam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

procedit questio: unde etiam in aliis rebus dispositiones requiruntur, non ut causa sit, sed ut operetur, calor scilicet intensus in passo, non conducit ut ignis producturus alium ignem, sit, sed ut formam ignis in subiecto producat.

XIII.

Objic. Sacramenta applicari non debent ad effectum incertum.

Dices secundò cum Patre Coninek citato, non debere applicari Sacramenta ad effectum incertum, hoc autem sequi videtur in nostrâ sententiâ, jam enim Baptismus est collatus, effectus verò est incertus, cum major vel minor esse possit pro diversitate dispositionis. Respondetur, Deum non applicare merita Christi per Sacramentum ad effectum incertum; per Sacramentum enim fide susceptum non omnino applicat Christi merita ad ullum effectum, nec nisi positus dispositionibus & omnibus ad effectum requisitis: sic etiam non applicat Deus concursum suum cum causis naturalibus ad incertum effectum, sed prævisis dispositionibus in particulari ad hoc vel illud metallum concurret cum Sole ad illud producendum, cum dispositionibus ranæ ad ranam, plantæ ad plantam, &c.

XIV.

Etiam juxta adversarios non semper applicantur Sacramenta ad certum effectum, non prævisis dispositionibus.

Idem cum proportionem est de Sacramentis, præsertim cum etiam juxta adversarios plura vel pauciora peccata venialia per Baptismum vel primo collatum, vel reviviscentem tollantur juxta diversitatem dispositionis, ergo universim non est verum applicari per Sacramentum merita Christi ad certum effectum non prævisis dispositionibus. Antea ergo non erat voluntas omnino absoluta, sed conditionata, positus autem conditionibus transit in absolutam.

XV.

Objic. Ergo homini illi peccatum & scilicet prodest.

Dices tertio: Ergo illi, qui fide accedit, prodest fictio illa & peccatum, qui enim recipit Sacramentum cum attritione ut duo, minus gratiæ sacramentalis accipiet quàm alter, qui fide accessit, & postea atteritur cum dolore ut decem. Respondetur, hunc plus gratiæ recipere, non tamen ratione peccati, sed melioris dispositionis, peccatum verò aut indispositio potius ei nocuit, cum effecerit ut gratiâ toto illo tempore caruerit, si enim ad Sacramentum dispositus accessisset, gratiâ tunc accepisset, & si cum perfectâ dispositione, gratiâ intensam.

SECTIO QUARTA.

Adjiciuntur nonnulla, circa dispositionem ad Reviviscenciam Sacramentorum requisitam.

I. Baptismus per Contritionem reviviscens plus gratia confert, quàm reviviscens per attritionem.

SEPTIMA conclusio: Quando Baptismus reviviscit per contritionem, plus gratiæ confertur subiecto, quàm si per attritionem revivisceret. Probatur primò, quia contritio est melior dispositio, quàm attritio, ergo vel ex hoc capite perfectior erit illius effectus. Secundò, quia sicut in naturalibus pluralitas causarum juvat ad perfectiorem effectum, ita & in supernaturalibus: cum ergo hic concurrat simul contritio & Baptismus, effectus erit præstantior. Quod etiam dicendum, si quando fortè duo Sacramenta, Baptismus exempli gratia & Pœnitentia simul in eadem gratiæ collatione conjungerentur: de quo postea.

II. Baptismus per contritionem reviviscens non dat primam gratiam.

Conclusio octava: Quando Baptismus reviviscit per contritionem, Baptismus non confert primam gratiam, nec aufert peccatum, sed solum dat augmentum gratiæ, saltem formaliter loquendo, nam realiter fortè utraque simul pri-

mam gratiam producit, ac proinde in hoc sensu formalis non ex æquo tanquam una vel duplex causa totalis, ut volunt recentiores aliqui, concurret Baptismus & contritio ad eandem gratiam, sed contritio in hoc casu dat primam gratiam, Baptismus illam auget: ita Vasquez disp. 159. cap. 3. num. 22. & clarius disp. 160. c. 2. n. 24. ac probabile putat Coninek quest. 62. art. 1. d. 6. num. 101.

Secunda pars conclusionis manifestè sequitur ex primâ; si enim contritio pro aliquo priori operetur, quàm Baptismus, & in illo priori gratiam aliquam conferat, jam pro illo priori peccata omnia remittuntur, ergo operatio Baptismi in posteriori naturæ subsequens, esto ad gratiam aliquam terminetur, non tamen ad remissionem peccatorum.

Prima itaque pars: Quòd scilicet contritio in hoc casu pro aliquo priori tollat peccata omnia, probatur; contritio est dispositio requisita ut Baptismus operetur & gratiam conferat, sed pro illo priori confert gratiam, ergo pro aliquo priori confert gratiam, quàm eam conferat Baptismus. Confirmatur: Contritio ut conferat gratiam est independens à Baptismo, si enim esset in hoc casu aliquis Baptismus, qui revivisceret, si non gratiam conferret; nec enim minores habet vires contritio in his circumstantiis, quàm in ullis aliis, sed Baptismus ut gratiam hic & nunc conferat pendet à contritione, ergo contritio in collatione gratiæ est prior, quàm Baptismus, ergo pro illo priori operatur, & peccatum tollit, ergo pro posteriori non potest illud tollere Baptismus, sed solum gratiam per contritionem datam augere.

Secundò probatur: In composito aliquo semper pars est prior toto, ergo contritio hic in productione gratiæ prius est operativa, quàm Baptismus: patet consequentia, contritio est pars, & ut pars seu secundum se sumpta, est apta producere gratiam, Baptismus autem non nisi ut totum quoddam agit, seu ut conjunctus cum contritione, sed totum, seu quod non operatur nisi ut conjunctum cum alio est posterius in virtute operandi illo quod non habet hujusmodi dependentiam, & ut pars etiam aptitudinalis operatur, ergo.

Probatur tertio: Baptismus est potens producere gratiam uno signo seriùs quàm contritio, ergo pro illo priori signo aget contritio, & in eodem signo, quo Baptismus est potens producere gratiam, jam gratia existit, ergo non potest esse effectus Baptismi, cum causa & effectus pro eodem signo esse non possint.

Dices: Quòd una ex concavis sit naturâ posterior aliâ non obstat quo minus per modum unius causæ totalis concurrere simul possint ad tertium aliquem effectum; sic enim licet species visibilis materialiter producatur ab oculo, in quo recipitur, de facto tamen simul cum oculo concurrat ad actum visionis, nec prius concurrat oculus quàm species, vel è contra, sed utriusque indivisibiliter respondet effectus. Respondetur, latam esse disparitatem; nec enim oculus solus sine specie, nec species sine oculo potens est producere visionem, ac proinde neutra causa est pro ullo priori apta operari quàm totum, hic verò Contritio est causa sufficiens sine Sacramento, non e contra. Unde in exemplo allato, si oculus solus sine specie esset potens producere visionem, pro eodem signo quo speciem producit, produceret visionem; species autem tunc cum

man gratiam, sed gratia augmentum.

III. Oportet ut Sacramentum in hoc casu non conferat primam gratiam, sed tunc gratia augmentum.

IV. Contritio hic & nunc est dispositio ad effectum Baptismi, ergo pro illo priori confert gratiam.

V. Pars semper est prior toto, cum ergo Contritio hic sit pars Baptismi ut operatur, erit prior illo.

VI. In illo signo quo Baptismus est potens agere, contritio agit, & producit gratiam.

VII. Objic. Est una ex concavis sit posterior aliâ, potest tamen utraque simul ad eandem effectum concurrere.

cum oculo visionem non concurreret nisi pro signo sequente, sicque vel ad illam conservandam, vel intendendam.

VIII. Unde non est paritas in exemplo quod afferunt, ad suam sententiam declarandam, dicunt enim eodem modo se habere in hoc casu contritionem & Baptismum ad primam gratiam, sicut se habent duo actus meritorii in eodem instanti elicit ad illius augmentum, ad quod respondeo, vel actus istos meritorios esse inter se subordinatos, fidem exempli gratia & Charitatem, tunc autem dico nullam esse rationem cur cum fides sit prior charitate, non possit prius quam illa operari, & mereri augmentum gratia, cum operetur instar causae necessariae: si autem ponantur duo actus meritorii disparati, ut actus patientiae & temperantiae, non est mirum illos concurrere per modum unius causae totalis, cum neuter actus pro ullo priori aptus sit prius operari, quam alter, sicque concurrunt simul, licet ad majorem gratiam, quam daretur ob ullum ex his sigillatim sumptum, hoc autem non contingit inter contritionem & Baptismum.

IX. Hinc infero: Si nihil aliud quam hoc velit sententia illa, quam superiore sectione impugnavi, non esse eam omni ex parte improbandam, re tamen veram aliud volunt illius Auctores, cum & contritionem in eo casu ad gratiae infusionem necessariam esse asserant, & Baptismum nullam gratiam conferre, quod est negare Baptismum unquam reviviscere contra Sanctum Augustinum, & Theologos communiter: quod verò ibidem diximus nullum peccatum remitti nisi per Sacramentum, vel votum Sacramenti, intelligi debet de voto saltem implicito aut conditionato, contritio autem in hoc casu est hoc modo votum baptismi, licet sit jam susceptus; contritus enim ita ex vi contritionis est dispositus, ut si non esset susceptus Baptismus, eum susciperet.

SECTIO QUINTA.

Quid de ipso peccato fictionis, & aliis tempore Baptismi commissis. sentiendum.

I. PRIMA conclusio: Probabilis mihi videtur peccatum ipsum fictionis, seu indignam susceptionem Sacramenti, & a fortiori mortalia omnia post Baptismum fictè susceptum, antequam reviviscat, commissis, non posse tolli per solum Baptismum reviviscens & attritionem, sed necessarium requiri simul cum Baptismo concursum Pœnitentiae aut alterius Sacramenti, vel contritionis, quae sit votum Pœnitentiae: ita Sanctus Thomas quaest. 69. art. 10. ad secundum, Suarez disp. 28. sect. 5. Vasquez disp. 159. cap. 3. n. 22. Coninck quaest. 62. art. 1. dub. 6. num. 95. & alii.

II. Declaratur conclusio: Accedit adultus quispiam ad Baptismum cum animo verè illum suscipiendi, simul tamen habet animum furandi, aut aliud peccatum committendi, sciens autem hoc impedire effectum Sacramenti ponit sponte obicem, & committit peccatum Sacrilegii, quod vocatur peccatum fictionis, estque distinctum à reliquis secundum peculiarem malitiam impediendi effectum Sacramenti. Non tamen ad peccatum fictionis est necessarium, ut in instanti quo com-

pletur Baptismus habeat voluntatem committendi aliquod aliud peccatum, sed sufficit si advertens attritionem vel aliquem alium actum esse necessariam dispositionem ad fructum Sacramenti, hanc tamen dispositionem negligat, & hoc peccatum tantum habet malitiam fictionis, seu Sacrilegii; si enim per aliud peccatum impediatur fructus Sacramenti, peccatum illud habet duplicem malitiam, nempe in propria specie, & sacrilegii.

Ante probationem conclusionis supponendum, juxta Sanctum Thomam, & omnes peccatum fictionis esse subsequens aliquo modo Baptismum, licet in eodem cum eo instanti reali finitur, & verè esse hominis baptizati: ad cujus intelligentiam notandum ex Suario disp. 28. sect. 5. Vasquez disp. 159. & aliis, peccatum fictionis quò tale, naturam subsequi Baptismum, & impressionem characteris; Baptismus enim & character impressus, est naturam prior gratiam, eamque exigit, nisi ponatur obstaculum, unde peccatum fictionis quò tale posterius aliquo modo naturam ac, cedit, quam Baptismus & character, & interponit se quasi inter illum & effectum alioqui sequenturum, sicut ignis productus in materia ligni cum calore ut septem, petit statim habere calorem ut octo, si tamen unus gradus frigoris sit in subiecto, impedit quo minus calorem illum habeat.

Probatum itaque conclusio primò: Peccatum fictionis quò tale est peccatum commissum post Baptismum, ut fatentur omnes, nam ut bene Vasquez citatus, prius est esse baptizatum, quam malè baptizatum, ergo est materia Sacramenti Pœnitentiae & subiectum clavibus, & consequenter Pœnitentia ordinatur ad hoc peccatum remittendum, quod etiam affirmat Sanctus Thomas, & omnes, sed in contrariam sententiam sequitur nunquam posse Pœnitentiam remittere hoc peccatum, ergo: sequela probatur, peccatum fictionis semper prius vel naturam, vel tempore tollitur, quam ponatur Sacramentum Pœnitentiae, ergo Pœnitentia nunquam potest illud tollere, & consequenter frustra à Christo fuisset instituta ad hoc peccatum auferendum.

Quòd vero prius naturam semper vel tempore tollatur peccatum fictionis antequam existat Pœnitentia, probatur; nam juxta priorem sententiam ad hoc peccatum remittendum, imò & omnia alia ante & post Baptismum fictè susceptum commissis, sufficit attritio cum Baptismo reviviscens, sed semper ante Sacramentum Pœnitentiae completum elici debet attritio, ergo semper prius remittitur peccatum fictionis, quam ponatur aut poni possit Pœnitentia, ergo sine ulla causa institutum fuisset hoc modo Sacramentum Pœnitentiae, cum semper supponat effectum suum primum, ad quem praecipue ordinatur, positum. Confirmatur: Propterea communiter rejiciunt Theologi opinionem illam, quae ad valorem Sacramenti Pœnitentiae requirit contritionem tanquam dispositionem necessariam, quia scilicet Sacramentum Pœnitentiae nunquam tribueret suum effectum, nec peccatum remitteret, cum semper illud supponat remissum.

Dices primò: Secundum communem sententiam peccata vel per contritionem, vel Sacramentum Pœnitentiae prius deleta, sunt materia confessionis, & non licet solum, sed lapdabiliter subiciuntur clavibus, & tamen in his semper Pœnitentia supponit effectum suum collatum, cum

III.

Peccatum fictionis aliquo modo subsequitur Baptismum

IV.

Peccatum fictionis est peccatum commissum post Baptismum.

V.

Prius semper vel naturam vel tempore peccatum fictionis tollitur, quam existat Pœnitentia.

VI.

Obicitur peccata prius remissa sunt materia Sacramenti Pœnitentiae.